

Blaker og Sørum Historielag (BSH) har mottatt LiSS-midler

BSH har fått tilbakemelding på innsendt søknad til Landslaget i Lokalhistorie, og prosjektet *Lokalhistorie i skolesekken* (LiSS). Vi kan med dette meddele at vi vil motta kr 30 000,- i støtte for vårt arbeid spesielt rettet mot barn og unge! Tildelingen betyr svært mye, for den gir oss mulighet til å bringe lokalhistorien nærmere den oppvoksende generasjon. På den måten kan vi bidra til å gi barn og unge tilhørighet og røtter til hjemstedet sitt.

Vi takker så mye for tilliten og gleder oss til fortsettelsen. Midlene vil fordeles likt mellom fire ulike prosjekter, som er nærmere beskrevet under:

1) Kulturhistoriske omvisninger på Slora Mølle (for 7. trinn) inkl. besøk til Teknisk Museum

Opplegget er spesielt tilrettelagt elever på 7. trinn. Fjuk skole har gjennom flere år hatt et godt samarbeid med Slora Mølles Venner og Blaker og Sørum Historielag om et undervisningsopplegg. Noe som er unikt ved Slora Mølle i museumsmessig sammenheng, er at den tekniske utviklingen kan følges helt fra vasshjulet og opp mot det moderne anlegg med turbindrif. Det har vist seg å være en vellykket ordning rent pedagogisk at elever først får en omvisning på og rundt Slora Mølle med praktisk deltakelse, og så får perspektiv gjennom besøk ved Teknisk Museum i Oslo for en mer helhetlig tilnærming til fagområdet.

- Midlene går til

i. Reiseutgifter for deltakerne

ii. Inngangspenger Teknisk Museum

iii. Formidlingsopplegg: kjøpe fri evt. arbeidstid for ekspertise på teknisk-industrielle kulturminner som møller

- Sum: kr 7500,-

2) Gammeldags skoleuke, Vølneberg Gamle skole (for 4. trinn)

Opplegget er spesielt tilrettelagt elever på 4. trinn. Det er et tett samarbeid mellom historielaget, Vølneberg vevring, øvrige frivillige og Sørum kommune. I løpet av en «gammeldags» skoledag opplever elevene følgende:

Gammeldags skoletime. Skoletimen finner sted i den gamle skolebygningen fra 1863. Det undervises i blant annet skjønnskrift der elevene selv gjør øvelser. Det er også høytlesning og salmesang.

Husflid. I den nyere skolebygningen ved siden er det demonstrasjon av husflidsteknikker og elevene får prøve seg på karding, spinning og veving.

Jordbruk. I tilknytning til tunet er det et lite jordstykke. Her blir jorda bearbeidet med hest og plog/ harv. Til sist sås det for hånd.

Redskapssamling. Historielaget har en større samling med jordbruksredskap i en driftsbygning som er plassert der de gamle uthusene lå.

Håndverk. På tunet blir det vist håndverksteknikker.

- Midlene går til:

- i. Innkjøp av nødvendig utstyr

- ii. Betaling av kjøregodtgjørelse og godtgjørelse for frivillige som deltar hele uken

- Sum: kr 7500,-

3) Valstad café, gammeldags café- og hagemiljø på Sørumsand (for 1./2. trinn)

Valstad café på Sørumsand er en original sveitservilla. Huset er bygget på Valstad i Skedsmo, antakelig i 1880-åra, og flyttet til Sørumsand ca. 1910. Det har vært drevet kafé i huset siden omkring 1914. Her har det i ulike epoker vært servert middag, karbonade og speilegg, smørbrød, kaffe, wienerbrød og kaker, mineralvann og øl, og på 17. mai spesialiteten hjemmelaget is. Valstad café er i dag en stiftelse med formål å bevare, forvalte og benytte eiendommen Valstad café som et levende kafémuseum. Blaker og Sørums Historielag er representert i stiftelsen, og vi ønsker nå å utvikle museumsdriften og mulighetene for hagedriften som denne unike eiendommen har til beste for den oppvoksende slekt.

Med beliggenhet i umiddelbar nærhet til togstasjonen i sentrum av Sørumsand, er det gode muligheter for besøk fra skoler utenfra, men i forhold til gammeldags kafébesøk er det først og fremst de litt yngre skolebarna fra Sørumsand skole vi ønsker å teste opplegget på.

Når det gjelder hagedriften er vi i gang med å knytte til oss samarbeidspartnere med spesialkunnskap om historiske hager og planter. Denne delen av prosjektet trenger mer modningstid, mens gammeldags kafé allerede har blitt testet med stort hell. Kafélokalet er bevart med innredning og utstyr, og fylkeskultursjefen vurderer Valstad café som «svært verneverdig», både huset og inventaret. Se www.valstadcafe.no

- Midlene går til:

- i. Innkjøp av utstyr til hagen

ii. Innleie av profesjonelle: formidler (spesialist på historisk hagemiljø, evt. kommunegartner)

iii. Innkjøp av utstyr til kafeen i forbindelse med skolebesøk

- Sum: kr 7500,-

4) Kjenn din bygd-tur for elever som har valgfaget Levende Kulturarv (for 9./10. trinn)

Opplegget retter seg mot valgfaget Levende Kulturarv, som fra 2016 har vært et tilbud for elever på Frogner skole og kultursenter. Tilbudet ble først gitt på 9. trinn, men ble fra 2017 utvidet til 10. trinn på grunn av stor interesse.

Historielaget har hatt et godt samarbeid med Frogner skole og kultursenter, og blant annet har vi fått besøke klassene, overvære utstillinger, vi har tatt de med på Vølneberg Gamle skole og vist frem samlingen av gamle jordbruksredskaper, og vi har stilt med «kjentmann» på Kjenn din bygd-busstur der elevene har fått et unikt innblikk i lokalmiljøet sitt i et historisk perspektiv. Frogner opplever, sammen med store deler av kommunen ellers, enorm vekst av nyinnflyttede uten tidligere røtter i kommunen. Når dette mangler, anser vi det som særlig viktig å bidra til at barn og unge får en dypere forståelse av sitt nærmiljø som de kanskje ikke ville ha fått ellers.

Hvis Blaker og Sørums Historielag kan stille med et opplegg der transport er inkludert, vil det bidra positivt til å få skolene med på fast basis tidlig i september hvert år. Blaker og Sørums Historielag kan også dele ut medlemsbladet Sørums-Speilet samt egne bokutgivelser til lærer og elever, for å bidra til at nye generasjoner sørumsokninger får kunnskap om og tilhørighet til hjemkommunen sin.

- Midlene går til:

i. Leie av buss

ii. Godtgjørelse/frikjøp av arbeidstid for kjentmann

- Sum: kr 7500,-

*Blaker og Sørums Historielag,
v/sekretær Louise Nordli Fjelland*